

[Preben Møller Hansen]

kan sikre, at disse mennesker ikke går til grunde.

Det, der er en nøgtern kendsgerning, er, at 10.000 landbrug står umiddelbart foran tvangsauktion. Det er ikke selve landbrugene, det drejer sig om som sådan, for jorden bliver jo liggende, hvor den ligger, men det er 10.000 familier, man blot sidder og kigger på ryger på tvangsauktion. For os i Fælles Kurs er det mennesker, det drejer sig om, og derfor har vi en forpligtelse til at sikre, at disse mennesker ikke går til grunde.

Derfor kunne jeg godt tænke mig, når forslagene nu går til udvalgsbehandling, at man tager de ting med ind i det kommende forslag, der skal behandles, således at man sikrer sig, at disse borgere under alle omstændigheder ikke lider den kranke skæbne, de er udsat til at lide.

Det samme gør sig som sagt gældende med hensyn til fiskerne. Her har vi mennesker, der knokler mere end ret mange andre, og de er med til at sikre, ikke alene at vi får mad på bordet, men også eksportindtægter. Alligevel oplever vi, hvordan disse mennesker, der normalt er knoklet ned i 55-års-alderen, nu kastes ud i arbejdsløshed og tvangsauktion, fordi der ingen er, der reelt politisk tager sig af disse grupperinger. Det bør indgå, når man drøfter de økonomiske vilkår i samfundet og også drøfter en social genopretning, som det så smukt hedder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketingsbeslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslagene under pkt. 3-5 henvises til Skatte- og Afgiftsudvalget, og at beslutningsforslaget under pkt. 6 henvises til det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 15:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Ydelser fra sociale fonde).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 7/10 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jytte Hilden (S):

Jeg skal starte med at sige, at det umiddelbart er et sympatisk forslag, skatteministeren her fremsætter.

Men man kan også sige, at der må være en hel del ironi i, at vi just har brugt nogle timer på at diskutere erhvervsskattelettelser – det er den ene side af regeringens politik – og derefter skal vi nu diskutere socialpolitikken, som mere eller mindre, eller i hvert fald i nogen grad skal overgå til private fonde og til private organisationers veldædighed. Det er virkelig ironisk, at vi på én og samme dag skal diskutere det.

Jeg skal ikke afvise, at private fonde eller foreninger, som har sociale eller sygdomsforebyggende formål, kan give en hjælpende hånd dér, hvor det offentlige system måske ikke rækker ud, eller dér, hvor det offentlige system ikke slår til. Der er mennesker i krise, som fra tid til anden rent faktisk kan hjælpes.

Men jeg vil godt afvise, at et forslag, der går på, at 8.000 kr. kan udbetales, uden at der er oplysningspligt, som giver skattefrihed for fonde og for dem, der modtager kontanthjælp, hører til i bagatelklassen, når vi i en lang række andre tilfælde nærmest ser mennesker straffet, fordi de har ekstraintægter, fordi de har et eller andet renteafløb, eller hvad det nu måtte være, på langt mindre beløb end disse 8.000 kr.

Min sympati rækker altså til forståelse for, at der kan være situationer, hvor vi bruger den slags fonde, men bestemt ikke forståelse for et beløb af den størrelsesorden. Derfor håber vi, at det vil give anledning til diskussion, og vi vil stille en række forslag i Skatte- og Afgiftsudvalget.

Derudover står der i forslaget, at socialministeren senere vil komme med et forslag om, at dette ikke skal modregnes for mennesker, der modtager kontanthjælp, og det vil vi selvfølgelig afvente med interesse.

[Jytte Hilden]

Men hvad der interesserer os nok så meget i relation til socialministerens område, er, at forslaget indebærer, at det er socialministeren, der skal tage stilling til, hvilke fonde der i givet fald kan få denne skattefrihed og i givet fald kan fritages for denne oplysningspligt. Derfor kan jeg godt allerede nu sige, at vi vil kalde socialministeren i samråd under udvalgsarbejdet, fordi vi ønsker nogle helt præcise kriterier for, hvem der rent faktisk kan få denne godkendelse.

Vi kunne faktisk – for at sige det meget præcist – tænke os en positivliste over de fonde og de foreninger, der måtte være tale om, for ellers får vi spredt som en vifte ud over hele samfundet en tilladelse til, at blot man kalder sig et eller andet socialt formål eller en eller anden sygdomsforebyggende forening, så kan man få denne tilladelse.

Derfor er det selvfølgelig også lidt ærgerligt, at socialministeren ikke synes, at hun skal være til stede, når vi diskuterer et forslag, der godt nok er skatteministerens bord, men som i høj grad vedrører den socialpolitik, som socialministeren har ansvaret for, og ikke skatteministeren. Nu vil jeg så håbe på, at de to i regeringen rent faktisk er enige.

Det sidste, jeg skal sige, er, at vi ærgrer os en smule i Socialdemokratiet over, at der ikke har været en forhandling om dette her. Vi blev før sommerferien – det var godt nok med den anden skatteminister og med en anden partifarve – lovet en forhandling, før disse ting kom frem i Folketinget. Vi betragter det faktisk som forligsstof.

Nu mener jeg, at den nye skatteminister er rimelig velbegavet – så længe det modsatte ikke er bevist – så derfor vil jeg regne med, at det er en lapsus fra ministerens side, og også forvente megen velvilje fra ministerens side med hensyn til de forhandlinger, som nu skal pågå.

Pernille Sams (KF):

Det er et lovforslag, som Det Konservative Folkeparti er meget glad for at kunne anbefale. Forslaget gør mindre ydelser fra fonde, stiftelser og foreninger, der har et socialt eller sygdomsbekæmpende formål, skattefrie for modtageren. De første 8.000 kr. om året fra en organisation er skattefrie, hvis den pågældende organisation er godkendt af socialministeren til at foretage skattefrie udbetalinger.

Lovforslaget er naturligvis en meget positiv nyskabelse for modtagerne af disse ydelser. Ellers har de måttet se et tilskud til f.eks. en operation halveret, på grund af at der skulle betales indkomstskat af pengene. Man skal have for øje, at disse beløb ikke modsvarer en indkomst for modtageren i normal forstand, men derimod modsvarer en udgift, som andre mennesker ikke har. Derfor er det en god og rigtig undtagelse fra den normale skattepligt.

Da det er en lempelse af reglerne for alle parter, en fordel for alle, er det også i orden, at man har foreslået, at den skal have virkning allerede fra og med det indkomstår, vi er i nu: 1987.

Samtidig er forslaget udtryk for en påskønnelse og en anerkendelse af de private hjælpeorganisationers arbejde. Der er ikke oplysningspligt til det offentlige for skattefrie ydelser, og derfor opnår organisationerne hermed en væsentlig administrativ lettelse, og modtageren sikres anonymitet.

Det er væsentlig lettere for organisationerne at samle penge ind til deres arbejde, hvis givnerne ved, at beløbene faktisk får en effekt, der betyder noget. Ofte er det også private midler, der gives, hvor der allerede er betalt skat fra givnerens side. Beskatning hos modtageren vil derfor ofte være en dobbelt beskatning.

Der er mange private hjælpeorganisationer, som stærkt har efterlyst denne lovgivning, så der ikke skal indberettes eller betales skat af disse småbeløb, som ydes til betrængte borgere.

Vi er meget glade for, at lovforslaget nu ligger klar, og anbefaler Folketinget at vedtage det.

Bente Søtoft (SF):

Vi finder det i SF glædeligt, at regeringen nu fremsætter lovforslaget om skattefritagelse for ydelser fra sociale fonde. Vi har i SF tidligere påpeget det urimelige i, at mennesker med ringe indtægter enten er blevet beskattet af disse ydelser eller har fået dem fratrukket i en eventuel bistandshjælp, så formålet med ydelserne er blevet undermineret.

Jeg kan godt tilslutte mig fru Jytte Hildens bemærkninger om det principielle i, at det offentlige system er så ringe en forsørger for de mennesker, der har behov, at det skal være

[Bente Søtoft]

nødvendigt at gå til de sociale fonde for at få dækket udgifter til helt almindelige, rimelige ting såsom ferieophold osv.

Vi vil under udvalgsbehandlingen forsøge at afklare, hvor grænsen bør ligge, og vi vil bede ministeren om at indhente udtalelse om beløbsgrænsen fra udvalgte fonde. Vi vil også under udvalgsbehandlingen søge at få belyst, hvilke provenumæssige konsekvenser den foreslåede maksimumsgrænse vil have. I bemærkningerne til lovforslaget er nævnt 5 mill. kr., men dette skøn er usikkert, idet der endnu ikke foreligger præcise oplysninger. Vi forbeholder os altså vor endelige stillingtagen til størrelsen af maksimumsgrænsen, indtil disse præcise opgørelser foreligger.

Derimod kan vi helt tilslutte os, at modtagere af sociale ydelser også er omfattet af forslaget, idet de nuværende bestemmelser medfører, at alle indtægter modregnes fuldt ud i f.eks. bistandshjælp, så tilskuddet rent faktisk bliver nul kroner. Det er mit indtryk, at nogle socialforvaltninger har set igennem fingre med bistandslovens bestemmelser på dette område, mens andre har henholdt sig til reglerne. Fra mit arbejde som socialrådgiver kender jeg i øvrigt eksempler på, at bistandshjælpsmodtagere med børn har fået ferielegater, der så efterfølgende er blevet modregnet i hjælpen med det resultat, at de pågældende ikke kom af sted alligevel.

Med disse bemærkninger vil SF gå positivt ind i udvalgsarbejdet.

Skrumtsager Skau (V):

Venstre kan også gå ind for lovforslaget. Vi mener, det er rimeligt, at sådanne ydelser ikke modregnes i kontanthjælp, og så må vi bede Socialministeriet, når lovforslaget bliver færdigbearbejdet og vedtaget i Folketinget, om at få en hurtig og saglig godkendelsesprocedure for de organisationer, der skal kunne foretage disse skattefrie uddelinger.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Vi har i denne folketingsamling behandlet i alt fire skatteforslag. Deraf har de to været skatteforslag, der enten berører eller er klart inden for skattereformen. Ingen af dem har været forhandlet med skattereforhandlerne. Det er en lidt uheldig begyndelse for den nye minister, og jeg håber ikke, at det bliver skik og sædvane.

Dette er et lovforslag, der klart er inden for det område, og der er allerede gjort indsigelse fra Socialdemokratiet. Derfor er det helt klart, at man er nødt til nu at optage disse forhandlinger med skattereforpartierne, før vi fortsætter behandlingen af forslaget.

Jeg vil gerne sige om selve dette med ydelser fra sociale fonde, at det jo umiddelbart er tiltalende, men der er bare det at føje til, at i dag er disse beløb skattepligtige; det er ikke noget, der er lavet med skattereformen. Men så kan det jo også føjes til, at der er formentlig ingen eller ikke ret mange, der er kommet til at betale skat af et sådant beløb, for det har hidtil ikke været kontrolleret. Som jeg forstår det, så skyldes problemet, at man nu i anledning af fondsbeskatningsloven vil indkræve materiale til belysning af, hvad der sker med disse sociale fondes udbetalinger.

Men som sagt selve tanken er jo god nok. Jeg vil dog gerne have at vide, om det er meningen fra ministerens side, at man går videre, for der er jo andre formål, som absolut også er afgtverdige og påkalder særlig opmærksomhed. Jeg tænker her f.eks. på legater af anden art, til fattige enker. Er det også meningen at fritage unge studerende, der får legater til at studere for, eller er dette det yderste, man har tænkt sig, eller har man slet ikke tænkt det igennem? Jeg vil gerne have at vide, hvilke tanker ministeren har gjort sig om det.

Og lad os så tage diskussionen op mellem skattereforpartierne. Lad os se at blive enige, for vi er jo nok alle sammen enige om, at dette er et område, hvor vi gerne ser, at der sker et eller andet.

Bente Juncker (CD):

Vi synes i CD, at dette lovforslag er et meget udmærket lille forslag, som vi meget gerne vil stemme for. Det, det handler om, er jo, at de dårligst stillede skal modregne disse fondsmidler i deres kontanthjælp, så jeg synes ikke, at der er grund til at lave de helt store udskjelser her.

Vi stemmer for det.

Behnke (FP):

Fremskridtspartiet er tilfreds med de sociale hensigter, der er i dette lovforslag. Det, vi kan være en lille smule bekymret for, er, at reglerne udmønter sig i alt for mange undta-

[Behnke]

gelses- og tillægsparagraffer i den danske skattelovgivning, som i forvejen er alt, alt for omfattende. Derfor afventer vi det fortsatte udvalgsarbejde omkring forslaget, men er foreløbig bestemt positivt stemt over for det.

Glønborg (KRF):

Vi har i Danmark et finmasket socialt netværk, og det er godt, men alligevel kan der være huller i de fine masker, sådan at enkelte mennesker falder igennem. Da er det godt, at vi har en række private fonde, stiftelser, foreninger og lign., som gør et meget værdifuldt hjælpearbejde og derved netop når nogle af samfundets allerdårligst stillede, når ud til nogle mennesker, som på en eller anden måde er kommet i klemme i systemet.

Sociallovgivningen har jo haft som hensigt, at mennesker ikke skulle være absolut afhængige af andres velgørenhed, og det er vel også rigtigt, at vi som samfund har påtaget os den opgave. Det skal dog heller ikke være sådan, at privat hjælpearbejde helt skal overflødiggøres. Der er en sund tanke i dette, at det at hjælpe hinanden ikke blot er et ansvar, som man har overladt til det offentlige, men er noget, man både som enkeltperson og som foreninger og stiftelser og fonde kan tage medansvar for.

I Kristeligt Folkeparti mener vi, at der med den ordening, der nu er foreslået, hvor det offentlige igennem skattelovgivningen sørger for det, kan blive en rimelig balance imellem de muligheder, der ligger for den enkelte, der er faldet igennem systemet, for at modtage hjælp af en vis størrelse.

Med en skattefri bundgrænse på 8.000 kr. vil det være sådan, at langt størstedelen af den hjælp, som private organisationer yder, vil være skattefri, og vi synes, at det er en passende grænse. For naturligvis skal det ikke være sådan, at man kan modtage ubegrænset hjælp fra private hjælpere, uden at det skal få konsekvenser for den hjælp, som det er muligt at modtage fra det offentlige.

Preben Møller Hansen (FK):

Vi har her i landet et socialt sikkerhedsnet, som er gennemhullet og ædt af møl, således at der er mange mennesker, der falder igennem, hvilket naturligvis er beklageligt. Det betyder, at man ved hjælp af kirkebøsser og andet må

sikre, at folk i hvert tilfælde får blot en lille smule.

Det er selvfølgelig en kedelig kendsgerning, og det burde jo være sådan, som fru Jytte Hilden gav udtryk for, at det var en samfundsmæssig opgave at løse den slags problemer.

På den anden side må vi se i øjnene, at der her i landet findes et væld af fonde med ikke så få og ubetydelige midler i, som netop har til formål at hjælpe mennesker, der er i nød. Derfor kan vi støtte lovforslaget.

Ikke som det ligger; vi så gerne, at beløbet blev hævet, idet 8.000 kr. ikke er så stort et beløb, at det gør noget. Det må gerne være større. Men vi sætter vores lid til, at man i udvalget efter nogle diskussioner og forhandlinger kommer frem til et bedre beløb, og vi er ikke i tvivl om, at de, der sidder i udvalget med en fornuftig social tankegang, har argumenter nok til at sikre, at man får forståelse for at fastsætte et endnu højere beløb.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne sige tak til alle ordførerne for den meget positive modtagelse, som dette lovforslag har fået.

Fru Jytte Hilden ledsagede sin – tror jeg trods alt – tilslutning til forslaget med en række spørgsmål og bemærkninger. Jeg vil gerne kvittere for den mere velvillige del af fru Jytte Hildens tale ved at sige, at der ikke fra min side har været tale om en bevidst krænkelse af skattereformaftalen. Og det er samtidig et svar til hr. Bernhard Baunsgaard. Jeg har ikke opfattet dette forslag som skattereformstof.

Jeg vil gerne både til fru Jytte Hilden og til hr. Bernhard Baunsgaard sige, at når det af Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre er opfattet sådan, så vil jeg selvfølgelig ikke et øjeblik tøve med at tage en snak med de to partier om dette spørgsmål.

Men jeg kan altså glæde mig over en positiv modtagelse af lovforslaget. Jeg kunne måske lige sige til hr. Bernhard Baunsgaard, som rejste et spørgsmål om forslagens rækkevidde, at det ligger jo i forslaget, at de organisationer, hvorfra uddelinger kan blive skattefri, skal godkendes af socialministeren, og det bliver jo så den positivliste fra socialministeren, der afgør rækkevidden af forslaget. Og dér deler jeg fru Jytte Hildens opfattelse: Det må vi selvfølgelig se på i udvalget. Endnu en

[Skatteministeren]

gang tak for den modtagelse, lovforslaget har fået. Jeg tror, at der med denne lovændring åbnes for et meget positivt privat supplement til det offentlige socialsystem, og jeg synes, det er tankevækkende, at de praktikere inden for socialområdet, der har udtalt sig om dette, jo alle sammen har udtalt sig positivt om lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg tror ikke, der er nogen af os, der vil bebrejde den nye skatteminister, at han ikke kan være inde i alle krinkelkroge i de aftaler, der blev indgået omkring skattereformen. Men der er skam én ting, der gør mig betænkelig, og det er, når skatteministeren ikke forstår det overordnede hensyn, nemlig at enhver ændring i gældende skattelove var skattereformområde. Og dette er en ændring i gældende skattelov. Derfor, på grund af den overordnede indstilling, som ministeren i hvert fald må se at få lært, er det inden for skattereformens område.

Men bare ministeren kan acceptere det og i fremtiden være omhyggelig med, at det ikke sker, så er der jo ikke sket den store skade, for så vidt jeg forstår, er alle i Folketinget jo da enige om, at den gældende skattelov og den gamle skattelov på det område ikke var så rimelig, som vi godt kunne tænke os.

Men jeg gentager: Det er nødvendigt, at ministeren gør det klart, hvor langt han har tænkt sig man skal gå i denne retning. Det kunne bestemt også diskuteres, om det at modtage legatstøtte skulle være skattefrit eller ej.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg er nødt til at konstatere i direkte anknøytning til det, hr. Bernhard Baunsgaard lige sagde, at dette lovforslag vedrører ændringer i lovgivningen, der blev fastlagt ved skattereformen, og jeg er nødt til at sige, ligesom fru Jytte Hilden gav udtryk for det, at det i virkeligheden er dårlig rådgivning i ministerens bagland, når der på Folketingets bord bliver fremsat et lovforslag af et indhold, som man fra samtaler, vi har ført med den tidligere minister før sommerferien, ved at Socialdemo-

kratiet i hvert fald ikke kan acceptere i denne form, og hvor der var en udtrykkelig aftale om, at dette skulle man tale videre om. Det synes jeg er meget dårlig rådgivning.

Jeg synes, det er en kedelig situation, og jeg går ud fra, at det, ministeren har sagt her, er udtryk for, at den situation skal vi i fællesskab rette op på.

(Kort bemærkning).

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Det sidste, hr. Lykketoft siger, kan jeg bekræfte. Og så synes jeg ikke, denne lille ordveksling bør overskygge det positive, at alle partier i dag, herunder også skattereformpartierne, jo har udtalt deres støtte til lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg stillede både i første omgang og i sidste omgang ministeren et ganske klart spørgsmål, og hvis ministeren ikke kan besvare det nu, så må det jo være, fordi man ikke har gennemtænkt det. Er det meningen at gå videre med andre agtværdige formål, f.eks. at skattefritage legatudbetalinger og skattefritage de stipendier, som studerende får?

Jeg synes, det er nødvendigt på baggrund af ministerens lidt provokerende udtalelser før, at vi får at vide, om ministeren har gennemtænkt det, eller vi skal bede om at få det skriftligt i Skatte- og Afgiftsudvalget, for opklares må det?

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Det, der bringer mig på talerstolen, er sandelig ministerens sidste konklusion, for ministeren konkluderede, at der var tilslutning. Der lå ikke i mine ord en umiddelbar tilslutning til lovforslaget, som det ser ud i dag.

Jeg havde to kritikpunkter. Det ene var, at det skatteforligsstof er blevet tæsket igennem. Man kan undre sig lidt: Den nuværende skatteminister har dog været medlem af Tinget – vi har haft andre skatteministre, som stod jomfrueligt her – så det burde han kende spillereglerne for.

[Jytte Hilden]

Den anden ting var, at dette ikke er udtryk for Socialdemokratiets, som det så muntert blev sagt, »kirkebøssepolitik« på det sociale område.

Der er altså to områder, hvor vi må tage afstand fra, at ministeren konkluderer, at der er givet tilslutning fra Socialdemokratiets side.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Når hr. Bernhard Baunsgaard føler, at mit svar er utilfredsstillende, så må det naturligvis skyldes, at jeg har opfattet hr. Bernhard Baunsgaards spørgsmål forkert. Jeg kan i og for sig ikke gøre det bedre end at gentage det svar, som jeg gav før, nemlig at i relation til denne lovgivning er afgrænsningen klar og entydig, nemlig sådan, at de, der kommer i betragtning, det er de organisationer, der står opført på en liste, der godkendes af socialministeren.

Det er, fordi jeg har lagt vægt på, at denne afgrænsning ikke skal foretages af skattemyndighederne, der jo ikke er indrettet til at skulle sidde og vurdere, hvilke organisationer der har et formål, der gør det berettiget at indrømme denne skattefritagelse. Derfor skal det ligge i et andet regi, og det er socialministeren, der så skal optage dem på en liste.

Derfor tror jeg, at det spørgsmål, som hr. Bernhard Baunsgaard rejser, og hvor hr. Bernhard Baunsgaard føler at jeg har givet et utilfredsstillende svar, kan belyses mere dybtgående i udvalgsarbejdet, og jeg giver selvfølgelig tilsagn om, at det skal blive dyrket nærmere dér.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Uden for dagsordenen foretoges:

Valg af 1 statsrevisor for tiden 14. oktober 1987–30. september 1990:

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Efter at Bjørn Poulsen (SF) har meddelt, at han ønsker at nedlægge sit hverv som statsrevisor fra og med den 14. oktober 1987, vil der være at foretage valg af ny statsrevisor for perioden 14. oktober 1987–30. september 1990.

Hertil har vedkommende gruppe udpeget Peder Larsen, Majdalen 9, 4.tv., 8210 Århus. Den pågældende er herefter valgt.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

I skrivelse af 7. oktober meddeler Statsrevisoratet, at statsrevisorerne i et den 7. oktober afholdt møde har valgt Hagen Hagensen (KF) til formand og Bernhard Baunsgaard (RV) til næstformand.

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i dag, onsdag den 14. oktober 1987, kl. 17.35, med følgende eneste sag på dagsordenen: (Se indledningen til næste møde).

Mødet hævet kl. 17.25